

Beleidsplan Stichting Walburgiskerk Zutphen 2021 - 2025

Vooraf

De Stichting Walburgiskerk Zutphen (SWZ) is in 2016 opgericht door de Stichting Oude Gelderse Kerken (SOGK), die in 2016 de Walburgiskerk heeft overgenomen van de Protestantse Gemeente Zutphen.

Het doel van de stichting is in de statuten als volgt omschreven:

- a. het beheren en exploiteren van de Walburgiskerk te Zutphen en het exploiteren van de daarin gevestigde Librije;
- b. het ter dekking van de vaste kosten van de kerk – zover die door de SOGK worden gedragen – bewerkstelligen van een jaarlijks exploitatieoverschot, dat wordt afgedragen aan de SOGK voor het onderhoud van de kerk.

Met de exploitatie van de Walburgiskerk zijn in de loop van de tijd de nodige ervaringen opgedaan. De inmiddels gerealiseerde bouwkundige aanpassingen – verwijdering van de kerkbanken, aanleg van vloerverwarming en warmtestralers, en een nieuwe entree onder de toren met tochtportaal en winkel – geven nieuwe kansen.

De waardering voor de Walburgiskerk als schatkamer van religieus erfgoed is in de 20^e eeuw gegroeid. De middeleeuwse kettingbibliotheek Librije is sinds 2006 opgenomen in het museumregister.

Kernwaarden

Het doel van de SWZ is een sluitende en voor het onderhoud van de kerk lonende exploitatie waardoor de Walburgiskerk als uniek religieus erfgoed kan blijven bestaan en worden doorgegeven aan toekomstige generaties.

Uitgangspunt daarbij is dat de toegang tot de Walburgiskerk laagdrempelig is zonder concessies te doen aan de hoogwaardige kwaliteit van het gebodene en recht wordt gedaan aan het karakter van de Walburgiskerk als kerk. De Walburgiskerk is één van de meest schilderachtige kerken van Nederland en met zijn rijke geschiedenis en bijzondere schatten een trekpleister van nationale allure. Daarnaast moet de Walburgiskerk worden gezien als centrale plek in Zutphen voor vieringen, herdenkingen en culturele evenementen.

Versterken ambities gemeente Zutphen

De gemeente Zutphen heeft uitgesproken ambities ter vergroting van de toeristische functie van Zutphen als belangrijke Hanzestad en versterking van het culturele aanbod. Het is voor de SWZ vanzelfsprekend dat zij in deze, samen met andere culturele instellingen en initiatieven, een partner voor de gemeente wil zijn en samenwerkingen aangaat met derden om invulling te geven aan de gemeentelijke ambities waarbij recht wordt gedaan aan de eigenheid en kwaliteiten van de Walburgiskerk.

Het feit dat de Walburgiskerk door het museum Catharijneconvent is uitgekozen om partner te worden in het Grootste Museum van Nederland, waarmee de Walburgiskerk kan profiteren van de expertise en landelijke uitstraling van het museum Catharijneconvent, beschouwt de SWZ als een welkome versterking van de ambities van de gemeente en de SWZ, maar ook als een garantie het karakteristieke van de Walburgiskerk overeind te houden.

Doelgroepen

De SWZ realiseert zich dat de bezoekers van de Walburgiskerk verschillende wensen en verwachtingen hebben. De SWZ onderkent de volgende verschillen en wil dat deze doelgroepen zich welkom weten en ervaren dat we ons best doen in te spelen op hun wensen

- (i) de toerist, op zoek naar een paar indrukken of een moment rust en contemplatie;
- (ii) de geïnteresseerde bezoeker, op zoek naar nieuwe verhalen of specifieke ervaringen of verdieping van bestaande kennis over het aanwezige religieus erfgoed (in nauwe samenwerking met de Stichtingen Librije en Henrick Baderorgel) en/of de bouwgeschiedenis van de Walburgiskerk.
- (iii) jeugd; idealiter bieden we een beleving die langere tijd beklijft en bijdraagt aan de culturele bagage.

Beleidsprioriteiten

Voor de komende vijf jaar heeft de SWZ de volgende beleidsprioriteiten geformuleerd:

A. Bereiken van een sluitende exploitatie.

De *inkomsten* kunnen en moeten worden vergroot door meer bezoekers naar de kerk te trekken en het aandeel verhuur aan derden te vergroten. Omdat potentieel aan te boren is extra aandacht voor marketing, PR en acquisitie vereist.

Specifiek wordt gewerkt aan:

- (i) verbetering en up to date houden van de website www.walburgiskerk.nl;
- (ii) extra investeringen in opname- en streamingfaciliteiten voor beeld en geluid;
- (iii) extra inspanningen op het gebied van marketing en acquisitie. De plannen hiervoor worden het komend jaar nader uit gewerkt;
- (iv) het aanbod van de bestaande museumwinkel selectief uitbreiden en vernieuwen.

Aan de *kostenkant* vormen de jaarlijkse energielasten een relatief aanzienlijk deel van de lasten. Voor het verkleinen daarvan is de SWZ afhankelijk van investeringen die de mogelijkheden van de SWZ te boven gaan en alleen kunnen worden gerealiseerd via de eigenaar, de SOGK, die op zijn beurt afhankelijk is van subsidiegevers.

B. Versterken van de beleving van en de kennis over het erfgoed.

De Walburgiskerk kent ruim 150 (verzamelingen van) objecten met een cultuur-historische waarde. Omdat de kerk niet alleen museaal is, maar ook een gebruikruimte is er voortdurende aandacht de gebruiksvoorwerpen die afbreuk doen aan de cultuur-historische beleving te verwijderen of aan het zicht te onttrekken.

Daarnaast kan de beleving de verschillende objecten aanzienlijk worden vergroot door meer informatie ter beschikking te stellen over de achtergronden en de eraan verbonden verhalen.

Daar wordt via vier manieren aan gewerkt:

- (i) het op beperkte schaal aanbrengen van bordjes met onderhoudende en nieuwsgierig makende informatie;
- (ii) het uitbrengen van een serie brochures met afbeeldingen en verhalen over een object of verzameling;
- (iii) het verrijken van de beschikbare audiotour met verdiepende verhalen;

- (iv) het opleiden en bijscholen van gidsen die rondleidingen verzorgen in Kerk en Librije. De hiervoor georganiseerde scholing wordt ondersteund met een op de Walburgiskerk toegespitst documentatiecentrum.

C. Ontwikkelen van specifiek op de jeugd gerichte onderwijsmodules en tools

De Walburgiskerk kan in zekere zin worden beschouwd als een tijdmachine die reizen in de tijd mogelijk maakt. Sporen van 1000 jaar geschiedenis laten zich gemakkelijk vinden. Er is al de nodige informatie beschikbaar en educatiemateriaal ontwikkeld. Zo is de SWZ één van de participanten in het onderwijsprogramma 'Reizen in de Tijd' dat door Erfgoed Gelderland is opgezet.

Daarnaast heeft de SWZ in eigen beheer een zoekkaart opgesteld, waarmee jongeren op zoek kunnen gaan naar dieren die op verschillende plekken in de kerk op schilderijen, beelden en grafzerken te zien zijn. De Stichting Henrick Baderorgel schaft binnenkort een doe-orgel aan, een bouwdoos van waaruit een echt pijporgeltje kan worden opgebouwd.

Het is de ambitie wat ontwikkeld is meer in te zetten en daarnaast met behulp van stagiaires van de ArteZ-academie nieuw educatiemateriaal te ontwikkelen, waarmee jongeren de nieuwsgierigheid van jongeren wordt geprikkeld vragen te stellen bij en over de vele objecten en symbolen in de kerk.

D. Investeren in ondersteunende randvoorwaarden en aangaan van samenwerkingen

Activiteiten die geen doel op zichzelf zijn maar wel bijdragen aan bovenstaande plannen en doelen zijn

- (i) Vergroten draagvlak voor de Walburgiskerk (o.a. via de Vereniging Vrienden Walburgiskerk en het uitnodigen van scholen voor klassikaal bezoek aan de kerk);
- (ii) Samenwerken met anderen, zoals de gemeente Zutphen, het museum Catharijneconvent, de Musea Zutphen, kunstcentrum Dat Bolwerck, Erfgoed Gelderland, muziekfestivals en Zutphen promotie, met name op het gebied van Zutphense evenementen;
- (iii) Herinrichten van de Raadskapel, zodat deze kan worden gebruikt voor kleinschalige tijdelijke exposities, lezingen of concerten.

Bovenstaande acties hebben alleen maar kans van slagen als we kunnen rekenen op een voldoende grote groep gemotiveerde vrijwilligers en ondersteunende professionele staf. De SWZ prijst zich gelukkig met de (inzet van de) huidige vrijwilligers. Vrijwilliger zijn is niet iets vanzelfsprekends en ook niet vrijblijvend. De SWZ zet sterk in op continue werving en professionele ondersteuning van vrijwilligers door middel van informatievoorziening, scholing, periodieke bijeenkomsten en het betrekken van vrijwilligers bij specifieke werkgroepen (zoals uitbreiding assortiment winkel, het schrijven van publieksinformatie en brochures en de organisatie van het jaarlijkse kerstbomenfestival).

Concrete acties

De acties op dit moment die voortvloeien uit het bovengenoemde kunnen niet allemaal even SMART worden beschreven. Waar we afhankelijk zijn van externe financiering, moet die zijn toegezegd voordat de actie daadwerkelijk kan worden ondernomen. Hieronder volgt een overzicht.

nr	Specifieke actie	tijdsplanning	randvoorwaarde
1	Herzien website	Zomer 2021	
2	Aanschaf beeld- en geluidapparatuur om te kunnen streamen	2021	Rondkrijgen financiering
3	Schrijven marketingplan	2021	
4	Uitbreiding en vernieuwing aanbod museumwinkel	continu	Mate waarin is afhankelijk van verkoopresultaten
5	Aanbrengen van informatiebordjes bij objecten	2021	Selectie wat een informatiebord verdient moet nog worden gemaakt
6	Uitgeven ca 10 brochures over geschiedenis en specifieke objecten	2021 en verder	De eerste is in mei 2021 gereed. Drie anderen zijn momenteel in voorbereiding
7	Verrijking inhoud audiotour	2022 of later	In samenwerking met Catharijne Convent. Vraagt externe financiering.
8	Uitbreiding documentatiecentrum	continu	In 2021 is een stevig (inhoudelijk) fundament gelegd waarop kan worden voortgebouwd. Is afhankelijk van wat derden aanleveren
9	(bij)scholing gidsen	jaarlijks	Afhankelijk van animo vrijwilligers
10	Ontwikkeling educatietools jongeren		Is afhankelijk van geëngageerde stagiaires van o.a. ArteZ
11	Herinrichting Raadskapel	2021	Externe financiering (er is een welwillende subsidiegever)
12	Concretisering samenwerking met derden	continu	Maatwerk, gericht op concrete projecten en activiteiten wanneer die zich aandienen

Mei 2021